A°. 2258. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 5 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 4 September.

Ook de *Gids* houdt zich bezig met den *Brief* van den heer da Costa, in een opmerkelijk artikel, getiteld: *Anti-revolutionaire redeneringen.* Veel wat daarin voorkomt, kan volkomen door ons beaamd worden. Wanneer echter de heer da Costa te weinig weten wil van eene zamenvatting der staatkunde, of liever der politieke beginselen van den heer Groen »in een speculatief staatsrechtelijk *stelsel*," mag men dan echter niet, daartegenover, stellen, dat door den vernuftigen auteur der *Anti-revolutionaire redeneringen* te veel waarde gehecht wordt aan een a-prioristiesch politiek stelsel? Zulk een stelsel te willen toepassen, en daarnaar den Staat, na eerst *table rase* gemaakt te hebben, te willen rekonstrueeren — de proefnemingen der laatste jaren hebben op nieuw geleerd, wat daarvan te denken is en waar het drijven der radikale systematieken op uitloopt. Terwijl zij nog aan 't opruimen zijn der grondslagen, waarop het politiek gebouw opgetrokken was, maakt wat feitelijk bestond en door hen zoo zeer miskend werd, zich op nieuw, te hunner beschaming geldend; en het eenige wat te doen overblijft voor hen, die [illegible] willen verbeteren, is, met ter zijde [illegible] welgesloten en afgerond systeem, dat [illegible] ure, volkomen dacht te kunnen verwerkelijken, [illegible] en voorzigtig te herstellen en te verbeteren wat voor de hand ligt. Gelukkig nog, zoo daartoe de gelegenheid blijft bestaan, wanneer eenmaal het feit zijne kracht heeft doen gelden.

In welk verband [illegible] met de beschouwingen van [illegible] behoeven te worden [illegible] hand aan te wijzen, gaan wij terstond over tot de mededeeling van wat hij schrijft naar aanleiding van een paar zonderlinge plaatsen in den *Brief* van den heer da Costa. Hij schrijft aldus:

»Mr. Is. da Costa blijft altijd een groot dichter, en de schoone kunstgewrochten welke wij van zijne hand ontvingen worden in niets verminderd in waarde door wat hij heden ook zeggen of schrijven moog'; maar redeneren schijnt over 't geheel zijne zaak niet te zijn.

»Wij vonden aanleiding tot het uitspreken van deze meening in eenige stellingen van den Brief welken Mr. da Costa dezer dagen aan Groen van Prinsterer bij diens aftreding als volksvertegenwoordiger schreef en aan het Nederlandsch publiek ter lezing gaf.

»Wij vinden in dien Brief o. a. het volgende (bladz. 5):

»»Men heeft de beslissing over het al of niet praktisch-deugdelijke uwer staatkunde laten afhangen van eene uit den aart der zaak even moeilijk te voren als juist te beoordeelen zamenvatting in een speculatief staatsrechtelijk *stelsel*."

»Wanneer ik derhalve eene staatkunde, die nog nooit in toepassing is gebragt en nog niets anders is dan eene theorie, wil beoordeelen, dan mag ik dit mijn oordeel niet laten afhangen van mijn oordeel over het speculatief-staatsregtelijk stelsel waarop die staatkunde, die theorie berust. En waarom niet? Omdat het stelsel even moeilijk te voren als juist te beoordeelen is. Verbeeld u nu een [illegible] staatsregtelijk stelsel, dat te voren niet te [illegible] is, en evenmin juist beoordeeld kan worden! [illegible] voor een stelsel? Maar, aangenomen eens [illegible] niet te voren en niet juist beoordeeld kan worden [illegible] stelsel zou kunnen zijn, hoe zouden wij het te [illegible] moeten beoordeelen? Door er de proef van te [illegible] meent Mr. da Costa (zie den Brief bladz. 40 [illegible] zoo! Eerst een stelsel waarvan men niets [illegible] dat men het onmogelijk te voren en juist [illegible] toepassen en dan zien wat er van wordt. Eene [illegible] revolutionaire proefneming voorwaar! Ons [illegible] al gevaarlijk voor eene staatkunde toe te passen [illegible] men den grondslag niet kan beoordeelen. Het mogt [illegible] gaan als den uitvinder van het buskruid, van wien verhaald wordt, dat hij met een mengsel [illegible] was gaan zitten, nadat hij er eene mijn onder gegraven had, in de lucht vloog, toen hij 't kruid in brand stak. Had hij de kracht van het kruid maar beter gekend en vooraf onderzocht wat het was waarop hij zitten ging! Maar Mr. da Costa zou daartegen kunnen zeggen, dat hij het praktisch-deugdelijke van het kruid niet te voren en niet juist beoordeelen kon, en dat het daarom juist zoo verstandig was dat hij er op ging zitten en het in brand stak.

»Een eind verder lezen wij op dezelfde bladzijde:

»»Maar wij meenen dan toch ook, dat van het al of niet bestaan, het al of niet bevredigend formuleeren van een wetenschappelijk stelsel, niet behoeft, niet behoort afhankelijk te worden gemaakt de deugdelijkheid der beginsels op en in zich zelve."

»Zeker niet van het niet bestaan, maar wel degelijk van het al-bestaan, en wel bepaald van het hoe-bestaan. Als een bepaald wetenschappelijk stelsel valsch is, dan, zouden we toch meenen, moet daaruit volgen, dat de beginsels van dat stelsel ook valsch zijn. Mr. da Costa schijnt het echter zoo ver in het denken gebragt te hebben, dat hij zich een valsch stelsel kan denken waarvan de beginselen juist zijn. Of wil hij zeggen dat een beginsel wel juist kan zijn ofschoon hij die het verdedigen wil het verkeerd voorstelt? Maar hoe zal het ons dan mogelijk zijn de beginsels der anti revolutionairen te kennen als zij ons altijd verkeerd worden voorgesteld? Moeten wij dan maar gelooven dat ze juist zijn omdat Mr. Groen van Prinsterer het zegt, ook al stelt hij ze ons altijd verkeerd voor, ook al is het hem ondoenlijk ze in een goed stelsel zaam te vatten? Neem er de proef van, zegt Mr. da Costa herhaalde malen in zijn Brief. Nemen wij de proef met beginselen die ons nooit regt duidelijk zijn geworden!"

[illegible] *Nederlander* betwijfelt het of door den *Tijd* wel [illegible] op de herinnering van den heer da Costa, dat de »Aprilbeweging" niet is geweest *oorzaak*, maar *aanleiding* tot het aftreden van het ministerie-Thorbecke.

Wel degelijk heeft de *Tijd* daarop gelet en hij heeft gezien dat de heer da Costa niets anders gedaan heeft — 't geen hij trouwens zelf ook erkent — dan herhalen wat door den heer Groen tot vervelens toe is gezegd. Doch waarom moest de *Tijd* daar nu bijzonder op letten? Wel, omdat de heer Groen het gezegd heeft en de heer da Costa zijne woorden herhaalt, zoodat het een uitgemaakte zaak is, waaraan door niemand mag getwijfeld worden. Als de heer Groen zegt: zoo is het en de heer da Costa zegt zulks getrouw na, dan is het immers zoo. Die redeneering is dood gemakkelijk en door iedereen te volgen. Maar nu blijft het de vraag of de voorstelling eener zaak reeds waarheid is, als ze gegeven wordt door den heer Groen, dan of zij het eerst dan wordt, wanneer de heer da Costa of een ander der »vrienden" ze in de eigen termen herhaalt. Ziedaar een antirevolutionair raadsel, 't welk door de liefhebbers mag worden opgelost.

Maar een ander raadsel zou dit zijn: veronderstel eens dat de heer da Costa had geschreven vlak tegen den heer Groen in: »de Aprilbeweging" was *oorzaak* en niet *aanleiding* tot de ministerieele aftreding: op wien zou de *Nederlander* ons dan wel verzocht hebben te letten? De *Nederlander* zou de oplettendheid voor geen der beide heeren verzocht hebben, en misschien den heer da Costa in 't voorbijgaan een tikje gegeven hebben, maar zacht, op zijn »christelijk-historiesch;" want, men weet het, de heer Groen is er magtig op gesteld om onophoudelijk zich zelven te ontmoeten en dan zeer beleefd zijn eigen te groeten; terwijl het hem minder aangenaam is, als hij een ander tegenkomt, voor wien hij als man van opvoeding, welstandshalve, zijn hoed wel dient af te nemen. Hij doet het in den regel dan ook getrouw, maar met eene ligte nuance in de groetende beweging van hand en hoed die een kleine *réprimande* te kennen geeft, en zooveel zeggen wil als: pas op, dat ik straks mij zelven weer kan salueeren.

Wat ons betreft, wij achten het de meest wijze partij in zake der »Aprilbeweging, noch op den heer Groen, noch op diens nagalm, den heer da Costa, te letten, daar wij de volle overtuiging hebben, dat de Aprilbeweging door den heer Groen is opgezet, om den minister Thorbecke omver te werpen en zich-zelven in zijne plaats te dringen. Het eerste gelukte, het laatste bleef achter. En nadat nu de vruchten, die bij van het rumoer hoopte te plukken, niet rijp wilden worden, heeft hij, behendig genoeg, er naar getracht, om de natie eene valsche voorstelling van het feit voor de oogen te schuiven, welke voorstelling de heer da Costa, ter goeder trouw, zoo we hopen, heeft naverteld.

De *Fakkel* plaagt de orthodoxen, door eenige punten van overeenstemming tusschen hen en de Katholieken in het licht te stellen. Zij schrijft aldus:

»De statenvertaling en de vulgata. De Dordtsche geloofsbelijdenis en de catechismus van het concilie van Trente. De Dordtsche leer scheering en inslag van het onderwijs op de lagere school; op de lagere school de Roomsche leer en de Roomsche kerkgebruiken. Verketteren en verdoemen bij de eene, verketteren en verdoemen bij de andere. Het blindelings gehoorzamen aan de hoofden, — het blindelings gehoorzamen aan de kerkelijke overheid.

»Wat al treffende punten van overeenstemming!..."

Aldus de *Fakkel*, en, onder voorbehoud ten aanzien van wat zij »verketteren en verdoemen en blindelings gehoorzamen" noemt, kunnen wij niet ontkennen, dat er tusschen de Katholieken en de orthodoxen eenige overeenstemming is ten opzigte van de genoemde punten. Daar is echter ook verschil, en ook dat mag wel met een enkel woord aangewezen worden. De Katholieke Kerk toch leert, beslist en handelt, krachtens hare goddelijke instelling, en in hare uitspraken onderwerpen zich de geloovigen, wijl haar door Christus gezegd is: »die u hoort, hoort Mij," en wijl Christus met haar is tot aan de voleindiging der eeuwen. De orthodoxen daarentegen, leeren, beslissen en handelen, in strijd met het protestantsche beginsel van vrij onderzoek, waardoor alle gezag ontkend wordt, alle kollektieve geloofsbelijdenis onmogelijk wordt gemaakt en waarbij alle beperking der individueele vrijheid als eene inbreuk te beschouwen is op de heiligste regten. Daar is derhalve betreffende de opgegeven punten van overeenstemming tusschen de Katholieken en de orthodoxen dit verschil, dat daarbij de eersten zich gedragen overeenkomstig hun beginsel, de laatsten in strijd met hun beginsel. Men zal ons toegeven dat dit verschil beteekenend genoeg is om aangestipt te mogen worden. Terwijl wij dit doen, veroorloven wij ons nog deze vraag: of de handelwijze der orthodoxen niet overtuigend bewijst, dat het protestantsch beginsel van vrij onderzoek door hen-zelven onhoudbaar geacht wordt? Maar verdienen zij dan nog den naam van Protestanten?

In verband met de benoeming van den schout-bij-nacht Bouricius, die men als zeker kan achten, vernemen wij, dat er eenigen tijd geleden sprake geweest is, dat de heer Enslie zijne portefeuille als minister van marine zou nederleggen en de heer Bouricius in zijne plaats met dat departement zou worden belast. De heer Enslie zou alsdan als kommandant der marine naar Nederlandsch Indië begeven ter vervanging van den heer van der Plaat. Een kabinetsschrijven, waarbij Z. M. zijne hooge tevredenheid over het beheer der marine-zaken aan den tegenwoordigen minister te kennen gaf en hem beval zich zelven als vice-admiraal voor te dragen, waaraan hij gevolg gaf — moet den heer Enslie bewogen hebben zich met het departement, aan het hoofd waarvan hij staat, te blijven belasten, hoewel hij huiverig was zijne begrooting voor 1855 aan de Staten-Generaal voor te dragen.

(*Arnh. Cour.*)

In de *Allgem. Auswanderungs-Zeitung* komt een artikel voor uit Rotterdam, waarin teregt geklaagd wordt over het gemis van wettelijke bepalingen hier te lande betreffende de landverhuizers. De landverhuizers hebben hier volstrekt geene zekerheid. Ieder die patent neemt kan zich met hun vervoer inlaten, zonder te behoeven waarborgen te geven voor goede behandeling der passagiers of voor behoorlijke uitvoering der contracten. Overal elders is hiervoor op de doelmatigste wijze gezorgd. Hier kunnen de arme landverhuizers op allerlei wijze worden geveld, zonder dat iemand zich hunner aantrekt; terwijl, al zou men verhaal zoeken, men ondervinden zou, dat op velen, die zich met het vervoer inlaten, niets te verhalen valt. Daarvan is het gevolg dat de stroom der landverhuizers zich minder over ons land beweegt en zich

weldra geheel daarvan zal verwijderen, tot groot nadeel voor onzen handel. Het vorige ministerie heeft een wetsontwerp voorgesteld, dat aan de regering de magt zoude gegeven hebben, de maatregelen te nemen, die de zaak vordert. Met zijne aftreding is het ontwerp blijven liggen en thans hoort men er niets meer van. Het is dus te hopen, dat in de volgende zitting de zaak op nieuw worde ter hand genomen.

Voor eenigen tijd geleden is door het Stedelijk Bestuur van Amsterdam een officieel verslag bekend gemaakt over den toestand dier gemeente in 1853. Daarin werd onder anderen de wettelijke bevolking opgegeven op 31 Dec. 1853, gelijk zij verdeeld was naar de *godsdienstige gezindheden.* Wij hebben ons de moeite gegeven deze opgaven te vergelijken, met de officieele opgaven der groote volkstelling van 19 November 1849, en merken daarbij, bij de verschillende gezindheden, vermeerdering of vermindering op, gelijk zij in de onderstaande tabel percentsgewijze worden aangeduid.

GODSDIENSTIGE GEZINDHEDEN.	Bevolking 19 Novemb. 1849.	Bevolking 31 Decemb. 1853.	Vermeerdering van zielental.	Vermindering van zielental.	p. cts ge-wijze.
Nederduitsche Hervormden	109,837	120,801	10,964		10
Fransche of Waalsche Hervormden	2,939	2,873		66	2¼
Engelsch of Presbijteriaansch Hervormden	206	193		13	6¼
Leden der Schotsche Gemeente (1)	65				
Anglikaanschen of Episkopalen	165	122		43	26
Evangelisch Lutherschen	24,708	26,167	1,459		6
Hersteld Evangelisch Lutherschen	7,050	7,791	741		10½
Doopsgezinden	3,112	3,452	340		11
Remonstranten	811	954	143		17½
Moravische Broeders	10	1		9	90
Christelijk Afgescheidenen	600	532		68	11⅓
Roomsch-Katholieken	48,856	54,314	5,458		11
Oud-Roomschen (?) (Bisschoppelijke Klerezij)	416	295		121	29
Griekschen	16	13		3	19
Nederlandsche Israelieten	22,407	24,664	2,257		10
Nederlandsch-Portugesche Israelieten	2,749	3,006	257		9⅓
Tot geene der genoemde gezindh. behoorende	88	151	63		72
Totaal	224,035 (2)	245,329			9½

Uit deze tabel blijkt: dat het aantal Katholieken met 5,458 of 11 pCt.; dat der Israëlieten met 2,514 of 10 pCt.; dat der Hervormden met 10,777 of 9½ pCt.; en dat der Lutherschen met 2,200 of 7 pCt. vermeerderd is.

Men ziet uit deze vergelijkende tabel dat, van de vier talrijkste gezindheden, in weerwil der door sommige bladen zoo breed uitgemeten »overgangen" tot het Protestantismus, bij de Katholieken de sterkste aanwas wordt waargenomen.

Het *Weekblad van het Regt* behelst de volgende statistiek van de bevolking der gevangenissen in Nederland over 1852:

Uit de belangrijke tabellen deswege, thans opgemaakt laten wij vooreerst de algemeene uitkomsten volgen.

Deze komen hierop neder, dat de gemiddelde bevolking naar de drie maandelijksche bevolkingsstaten heeft bedragen, in de strafgevangenissen 2370 personen, burgerlijke en militaire huizen van verzekering 1185 personen, huizen van arrest 422 personen, huizen van bewaring 118 personen. Totaal 4095 personen.

Het getal gevangenen, tegelijk aanwezig geweest, heeft bedragen: In 1848 op 30 Junij 5026 en op 31 December 4851, in 1849 op 30 Junij 4418 en op 31 December 4290, in 1850 op 30 Junij 3980 en op 31 December 4215, in 1851 op 30 Junij 4172 en op 31 December 4217 en in 1852 op 30 Junij 3992 en op 31 December 4087.

Men ziet uit deze vergelijkende opgave eene sedert vijf jaren trapsgewijs en sedert 1851 merkbare vermindering in de bevolking der gevangenissen, zoodat het getal daarvan in 1852 764 minder bedraagt dan in 1848.

Uit de bijzonderheden blijkt, dat vooral het getal vreemdelingen in de gevangenissen verminderende is. De verhouding tusschen vreemdelingen en inlanders is geweest; in 1843 en 1849, van 1 tot 14, in 1850, van 1 tot 17; in 1851, van 1 tot 22; in 1852, van 1 tot 21. Deze verandering is ongetwijfeld toe te schrijven aan de wet tot regeling der toelating en uitzetting van vreemdelingen van 13 Augustus 1849.

De bedoelde verandering blijkt nog belangrijker te zijn, wanneer de bovenstaande vergelijking afzonderlijk wordt toegepast op de huizen van verzekering en van arrest, alwaar de gevangenen meerendeels korter dan één jaar verblijven, en op de strafgevangenissen, alwaar de straftijd langer duurt, en waarop de aangehaalde wet nog niet haren vollen invloed kan hebben doen gevoelen. Alsdan is de verhouding namelijk als volgt: in 1848, huizen van verzekering van 1 tot 16, en strafgevangenissen 11; in 1849, huizen van verzekering van 1 tot 16, en strafgevangenissen 12; in 1850, huizen van verzekering van 1 tot 19, en strafgevangenissen 14; in 1851, huizen van verzekering van 1 tot 25, en strafgevangenissen 15; in 1852, huizen van verzekering van 1 tot 23, en strafgevangenissen 15.

Uit een tienjarig overzigt blijkt meer bepaald, dat het getal gevangenen en bij gevolg waarschijnlijk dat der misdaden en wanbedrijven sedert het jaar 1848 aanhoudend is afgenomen. Men schrijft dit toe, eensdeels aan meerdere welvaart, welke zich algemeen heeft geopenbaard, en ook aan de tucht onder de veroordeelde gevangenen en hunne zedelijke verbetering. Het getal gevangenen, bij afwisseling gedurende elk jaar aanwezig geweest, beliep in 1845 ongeveer 19,000, in 1846, bij de 23,000, in het buitengewone jaar 1847, ruim 24½ duizend, in 1848, 20½, in 1849, omstreeks 18 en in 1852, 16 duizend.

Naar men verneemt, zullen er bij den Hoogen Raad in den aanvang van het jaar 1854 — 1855 een viertal processen behandeld worden tegen de hooge erfgenamen van Z. M. koning Willem II, van bedienden, die vermeenen dat zij door de commissie van vereening ten aanzien van het hun toekomende zijn benadeeld. *(Arnh. Crt.)*

Heden wordt te dezer stede het 14de geboortefeest van Z. K. H. den Prins van Oranje door de gebruikelijke plegtigheden gevierd.

Met genoegen vernemen wij, dat de dienstmeid van Prickwinkel, waarvan wij gisteren nog gewag hebben gemaakt bij onze mededeelingen omtrent de zaak van Kemper, juist op gisteren na eene verpleging van zes weken, als *hersteld* het gasthuis verlaten heeft. *(A. C.)*

Wij ontleenen aan eene korrespondentie uit Rome aan *l'Univers* het volgende, betreffende het gedrag der geestelijken in Italie, tegenover de verwoestingen der cholera:

»Te Napels schijnt de Kardinaal-Aartsbisschop de eerste te willen zijn om den gevaarlijksten post te bekleeden en in zijn gevolg al zijne priesters en geestelijken mede te slepen; te Genua heeft men den Aartsbisschop, schoon nog krank zijnde, het gebergte en de reine lucht van Savoye zien verlaten, bij de eerste tijding van den geesel en toeijlen om aan het gevaar deel te nemen en het voorbeeld van toewijding te geven; te Bobbio verneemt de Bisschop dat een dorpspastoor, die van Fontanizorda, niet voldoende is om alle zieken te helpen, en vertrekt onmiddellijk, legt te voet acht mijlen af, die hem van de besmette parochie scheiden, vergezeld van een landman, en komt aan, te midden der goede, verwonderde en dankbare bevolking; ook naar Mazze en Caluso, parochiën in Piemont, spoedt zich de Bisschop van Ivrée en komt er aan, dadelijk bij het uitbreken der ziekte, beijvert zich bij de kranken en vestigt zich in die besmette oorden als een troostende heil aanbrengende engel; te Rome ontmoet de Kardinaal Moriclini, in de eenzaamheid nabij Saint-Gregoire, een armen boer, die in de eerste aanvallen der ziekte ligt te krimpen; de Kerkvorst doet hem in zijn rijtuig dragen en naar het hospitaal van den H. Geest vervoeren."

Z. M. heeft 1°. aan J. Schenk, A. van Eijk, en C. Versteeg, allen gezagvoerders van vischhoekerschepen, de eerst en laatstgenoemde te Vlaardingen, de tweede te Zwartewaal woonachtig, vergunning verleend tot het dragen der zilveren medaille, hun door de Britsche Regering geschonken, voor het redden van Britsche schipbreukelingen; 2°. benoemd tot burgem. te Hilvarenbeek G. Kuipers.

Heden morgen is van de scheepstimmerwerf van den heer de Hoog, te Delfshaven met het beste gevolg van stapel gelaten het barkschip *Delfshaven*, gebouwd voor rekening van den heer P. van Holst aldaar. Naar wij vernemen is dadelijk de kiel gelegd voor een ander schip. *(S. C.)*

'sGRAVENHAGE, 4 Sept. Z. M. de Koning is gisteren avond niet in de residentie aangekomen, zoo als verwacht werd, maar is, zoo men verneemt, van het Loo naar het Kamp van Zeist vertrokken.

— Z. Exc. de baron Doblhoff, minister van Z. M. den Keizer van Oostenrijk bij het Nederl. Hof, is voor korten tijd nit de rezidentie naar Munchen vertrokken.

— Op aanstaanden Donderdag, den 7 dezer, zal de gewone audientie van den minister van Finantien geen plaats hebben.

— Naar men verneemt worden er in het *Hôtel de Bellevue* een aantal vertrekken in gereedheid gebragt voor Z. H. den prins Wazonzow, komende van Petersburg, die na eenige dagen verblijf aldaar, zich met Hoog gevolg naar het groot stedelijk badhuis te Scheveningen zal begeven om de baden te gebruiken.

— Het schoone weder lokt nog op den duur vele badzoekers naar Scheveningen, en dat van het zeebad steeds van den vroegen morgen tot 's avonds zeer veel gebruik wordt gemaakt kan daaruit blijken dat, naar men verneemt, gedurende de afgeloopen maand aan het Groot Stedelijk Badhuis, met de groote badkoetsen ruim 340 en met de kleine ontkleedkoetsen ruim 3300 en aan de zeebadinrigting-Maas met de groote koetsen ruim 3000 en met de kleine ruim 4700 baden in zee zijn genomen. Het cijfer der baden gaat alzoo dat van de verleden maand toen het reeds aanzienlijk genoemd mogt worden, nog te boven.

— In de afgeloopen week zijn nog vier bomschuiten ter steurharing-visscherij afgevaren, als: twee van den reeder A. Pronks en van den reeder A. E. Maas, en een van den reeder P. de Niet. Nog tien schuiten liggen gereed om aanstaanden Maandag onder zeil te gaan. (...)

OUDEWATER, 30 Augustus. De werkzaamheden aan den Rijn-spoorweg van de zijde van Utrecht vorderen met spoed. Dagelijks komen de treinen tot aanvoer van grond, zand en verdere benoodigdheden tot een ruim een kwartier uur gaans voorbij het station Oudewater.

Naar het zich laat aanzien, zullen deze wel in 6 à ... weken tot Gouda kunnen loopen, in welk gedeelte de baan en de bruggen grootendeels reeds voltooid zijn.

Niettegenstaande de vele en zeer zware treinen, houdt de baan zich in de slappe terreinen zeer goed, en zijn zoowel in den polder Broek als Lange Ruige Weide tot nu toe geene verzakkingen ontdekt.

Jammer, dat het station op ongeveer 20 minuten gaans van deze plaats verwijderd is; een korter afstand zou gemakkelijker voor de reizigers en voor het vervoer van hier en dusverre verkieslijker geweest zijn. *(N. R. Ct.)*

KAMP BIJ ZEYST, 2 September. Het laatste gedeelte der voor het kamp bestemde troepen is heden aangekomen. Ofschoon meest allen jonge soldaten en pas opgekomen verlofgangers, zijn zij in den besten toestand het kamp binnengerukt, waartoe de kleine dagmarschen, door hooger hand voorgeschreven gunstig hebben bijgedragen.

De legering en de linie-marketenters-gebouwen leveren een schoon geheel voor den beschouwer op.

Alle officieren hebben heden gezamenlijk een bezoek bij den opperbevelhebbers afgelegd en zijn op eene ... militaire wijze ontvangen en toegesproken.

Door den opperbevelhebber is de volgende dagorder uitgevaardigd:

»Het is mij aangenaam de divisie, uit de onderscheidene wapenkorpsen zamengesteld, in de legerplaats vereenigd te zien.

»Het doel dier vereeniging moet strekken om al datgene te verrigten, wat in den werkdadigen oorlog vereischt wordt.

»Ieder, in zijne betrekking, vereenige daartoe met ... zijne pogingen, opdat wij aan het vertrouwen ... eenen gewenschten uitslag mogen verwachten.

»Officieren, onderofficieren en soldaten! binnen weinige dagen zullen wij de hooge eer genieten, Z. M. den koning in de legerplaats te zien aankomen.

»Orde, krijgstucht ... ijver in de dienst moeten de kenmerken zijn, dat wij Zijner Majesteits verblijf in het kamp dankbaar vereeren. *(N. ... Crt.)*

OUDE-TONGE, 1 September. De gemeenteraad alhier had bepaald dat er geen kermis zou zijn, doch om de ongeregeldheden die onlangs om zoodanig besluit in het naburige Ooltgensplaat hebben plaats gehad, heeft de ... der gemeente, om elle wanorde voor te komen, aan hoog bestuur vernietiging van dit besluit aangevraagd en bekomen; zoodat er dit jaar op den gewonen tijd kermis zal zijn te Oude-Tonge.

ZWOLLE, 31 Aug. In de Roomsch-Katholieke ...

(1) Het aantal leden der Schotsche gemeente wordt in het Verslag niet opgegeven. De Engelsche, Schotsche en Anglikaansche gemeenten door een genomen zijn verminderd met circa 28 pCt. M.

(2) Van dat aantal waren er geboren: in de gemeente 176,929, in de prov. N. Holland buiten de gemeente 10,671; in andere provinciën van Nederland 26,203; in onze Bezittingen buiten Europa 602; in Duitschland ... (... m. 2,202 vr.); in België 632 (296 m. 336 vr.); in Engeland 231 (137 m. 94 vr.); in andere vreemde landen 1,556 (1,091 m. 465 vr.). — Deze lieden bewoonden 22,875 huizen en 356 schepen. Zij vormden 50,956 huisgezinnen, en het getal der vrouwelijke inwoners overtrof dat der mannelijke met ruim 21,000, zoodat men 6 vrouwen tegen 5 mannen telde, terwijl het getal der weduwen (11,950) tot dat der weduwenaars (3,573) stond gelijk 7 tegen 2.

de Boerhaar onder Wijhe heeft in den nacht van den 27 op 28 Aug. jl. een brutale inbraak plaats gehad. Men heeft uit het raam aan den wegkant eene ruit gesneden en is zoodoende door de opening naar binnen geklommen. Vijf in de kerk staande bussen, waarvan de sloten zijn verbroken, zijn geledigd. Hoeveel aan specie zich daarin bevond, is niet bekend. Men is de daders nog niet op het spoor. *(Zw. C.)*

GRONINGEN, 1 Sept. Wij vernemen, dat door heeren Gedeputeerde Staten van dit gewest, op alle stallen waar longziekte onder het rundvee zich openbaart, last tot inenting gegeven wordt en dat de proeven daarmede aanvankelijk reeds genomen, goede rezultaten hebben opgeleverd, want van een stal, waar de inenting het eerst werd toegepast, is de verbodene kring opgeheven, vermits de ziekte dáár gestuit is.

— In enkele gemeenten heeft zich de pokziekte onder de schapen geopenbaard, doch gelukkig in geen erge mate; slechts weinige zijn er door aangetast en hoogstens twee op één stal.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Sept. Het gerucht wil dat het antwoord van den Czaar op de jongste Oostenrijksche sommatie, zeer verre van bevredigend is, en de Oostersche quæstie geen stap verder brengen, maar aanleiding geven zal tot nieuwe diplomatieke verwikkelingen.

— Eene depêche uit Therapia meldt, dat de gezondheidstoestand van het leger en de vloot steeds verbetert, en voor de expeditie naar de Krim de toebereidselen krachtdadig worden voortgezet.

— De berigten uit de Oostzee doen vermoeden, dat men daar eene nieuwe expeditie op het oog heeft. De Russen maken zich gereed tot een hardnekkigen weerstand. Een groote massa troepen is op de kust van Helsingfors bijeengetrokken, om aldaar eene landing te beletten.

— Naar luid eener depêche uit Calais is de Keizer aldaar aangekomen. De Keizer heeft zich terstond begeven naar het hotel, waar de Koning der Belgen zijn intrek had genomen, en deze heeft wederkeerig den Keizer een bezoek gebragt. De beide vorsten hebben een langdurig onderhoud gehad.

Ten vijf ure zijn de Keizer, Koning Leopold en de hertog van Brabant in een open rijtuig naar de haven gereden, en hebben het prachtige stoomschip *Koningin Hortense* een bezoek gebragt. Vervolgens is er bij den Keizer een diner van 30 kouverts geweest. Koning Leopold zat aan de regter- en de hertog van Brabant aan de linkerhand des Keizers.

— In het rapport van den generaal Baraguey d'Hilliers wordt de volgende opmerking gemaakt:

»Keizer Nicolaas wilde van Bomarsund een groot verschanst kamp voor zijne land- en zeemagt maken, hetwelk voor vijanden zeer moeijelijk te naderen zou geweest zijn en Ruslands naburen in de Oostzee met bestendige gevaren zou hebben bedreigd. Sedert de vermeestering der Alands-eilanden door Rusland, is onafgebroken aan de versterking van Bomarsund gearbeid; en zoo men over de plannen der Russen oordeelen mag naar de reeds bestaande of in aanleg zijnde werken, was die plaats bestemd om Ruslands voorpost en voornaamste haven in de Oostzee te worden.

»De verwoesting dier vesting zal een aanmerkelijk verlies voor Rusland zijn, niet minder uit het stoffelijke dan uit het zedelijke oogpunt. In acht dagen hebben wij het ontzag vernietigd, waarmede men opzag tegen de wallen van graniet, welke gezegd werden tegen het kanon bestand te zijn. Wij hebben thans de zekerheid dat in die zoo schoone en zoo dreigende vestingwerken niets voor een wel ingerigt vuur onbereikbaar is.

— De *Gaceta* van Madrid deelt eene cirkulaire mede, houdende dat in den ministerraad besloten is: 1°. Dat de betaling van het inkomen der Koningin-moeder, haar toegestaan bij de wet van 1845, gestaakt zal worden, totdat de constituerende Cortes daarover op nieuw zullen hebben beslist; 2°. dat alle goederen in Spanje gelegen, toebehoorende aan de Koningin-moeder, onder sequester zullen worden gesteld, tot dat de beslissing der Cortes omtrent haar tusschen beiden kome; 3°. dat de Koningin-moeder, vergezeld van hare familie, onmiddelijk het land zal verlaten, en dat de Cortes belast zullen zijn met het nemen van een besluit nopens haar toekomstig verblijf.

Bovengenoemde dekreeten zijn alleen het werk van het ministerie. Koningin Isabella is er geheel vreemd aan gebleven. Het kabinet stelt zich alleen verantwoordelijk voor de genomene maatregelen. Koningin Isabella moet bepaald geweigerd hebben eenig dekreet te onderteekenen ten nadeele harer moeder.

Nopens het vertrek van de koningin-moeder, kunnen thans de volgende nadere bijzonderheden gemeld worden:

Op advies van den ministerraad en in strijd met de formele verbindtenis, die Espartero heeft aangegaan om Marie Christine in Madrid gevangen te houden tot aan de bijeenkomst der Cortes, heeft zij heden morgen het paleis door eene achterdeur verlaten, zich begevende naar Portugal. Zij was vergezeld door den hertog van Rianzares en werd geeskorteerd door een eskadron-lanciers, onder bevel van den generaal Garrigo. Gisteren was reeds een regement ruiterij langs den weg van Estramadura geposteerd, ten einde haar den vrijen doortogt te verzekeren, terwijl de ruiterij, die te Badajoz garnizoen houdt, bevel heeft ontvangen om haar met hetzelfde doel te gemoet te rijden. Op deze wijze zal zij de reis naar de grenzen afleggen en daartoe gevolgelijk een geheele week behoeven.

Ten 11 ure heden morgen werd het vertrek van Maria Christina algemeen bekend. Onmiddellijk ontstond eene levendige gisting. De noordelijke wijken en de straat Desengano geraakten in opstand; men hoorde overal de kreten: *Te wapen!* Uit sommige volksgroepen hoorde men zelfs den kreet opgaan: *De dood aan Espartero! Naar de galg met den verrader!*

Men is er evenwel in geslaagd het volk, zonder dat het tot ernstige botsingen kwam, uiteen te doen gaan. De regering heeft evenwel met meer aandrang doen bekend maken, dat alle wapens, die zich niet in handen bevinden van daartoe geregtigde personen binnen de vier en twintig uren moeten worden overgeleverd aan het burgerlijk bestuur.

— De Amerikaansche gezant te Madrid, wiens gedrag zoo zeer in strijd is met de eischen en belangen illusyen der diplomatie zal waarschijnlijk zijn betrekking nederleggen.

— Alle vereenigingen die een politieke kleur dragen, zijn bij eene ordonantie verboden, en ook is aan officieren die disponibel zijn verklaard, dat het hun wordt ontzegd om in Madrid te blijven.

— De vrijspreking van den boekdrukker Gauvain, die, gelijk bekend is, den abt Gay in de maand April van dit jaar, op de openbare straat, doorschoot, is het publiek volstrekt niet aangenaam geweest. Het verhandelde zelf, in zoo verre het 't getuigenverhoor betreft, kan onmogelijk bevredigend genoemd worden. De antecedenten van den beschuldigde zijn bovendien niet zeer aanbevelenswaardig, terwijl daarentegen het leven van den abt Gay vlekkeloos voorkomt. Uit een regterlijk oogpunt is die vrijspreking iets ongehoords, en de bestrijders van de jury zullen er in overvloedige stof tot eene ergerlijke polemiek vinden.

— De begrafenis van Zuster Alexandra, *Supérieure des Dames de la Sagesse*, had gisteren plaats, onder een buitengewonen toevloed der bevolking; men zag er tegenwoordig heeren en dames uit de hoogste kringen en talrijke werklieden en arbeiders, welke laatsten hunnen arbeid gestaakt hadden, om aan de afgestorvene de laatste eer te bewijzen. Zuster Alexandra verdiende te regt de moeder den armen genoemd te worden; gedurende 30 jaren wijdde zij zich dag aan dag met voorbeeldeloozen ijver aan het verplegen van zieken, het onderwijzen van verwaarloosde kinderen en bovendien aan het uitoefenen van weldadigheid. In dat lange tijdsverloop heeft zij duizenden armen en hulpbehoevenden verkwikt en getroost, en was in den zin van Christus eene barmhartige Zuster, als zelden op aarde geleefd heeft. Haar vroegtijdig verscheiden is ontwijfelbaar toe te schrijven aan de groote vermoeijenissen, waaraan zij zich onderwierp. Ook zulks is sterven op het bed van eer, en staat gelijk, zoo het niet overtreffende den roem van den op het slagveld sneuvelenden krijgsman. Zegen zij haar aandenken!

— Het *Journal des Débats* sluit, met ontevreden hoofdschudden, in zijne kolommen de redevoering van den heer Salvandy, in de laatstgehoudene openbare vergadering der akademie gehouden, bij gelegenheid der uitdeeling van de door Monthyon in de 18e eeuw gevestigde prijzen voor deugdzame daden. 't Is geen wonder, dat het een wrange smart is voor de verlichte mannen van dat wereldsche blad, te zien hoe een Salvandy, wien het zoo vaak bewierookte, eensklaps openlijk en onbewimpeld onder de vaan der Kerk zich schaart, en den staf breekt over de vrijgeesterij der vorige eeuw. Zulk gebeurtenissen zijn waarlijk teekenen van den tijd en regt verblijdende teekenen. Bekentenissen als deze, dat alleen zedelijkheid en zoogenaamde deugd niet voldoende, maar dat Kerkelijk gezag en orde voor den Staat, gelijk voor het individu onontbeerlijk zijn, dat het de krachtige hoogst bewonderde geest der 18e eeuw is geweest die Frankrijk aan den rand des afgronds heeft gebragt, dergelijke bekentenissen, uit zulk een mond in eene plegtige vergadering der Akademie gekomen, verdienen gewis niet onopgemerkt te blijven.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Sept. De *Express* deelt een brief mede van een partikulier vriend van prins Napoleon, waarin gemeld wordt dat de prins den 10 September te Parijs zal zijn terug gekeerd.

— Volgens den *Times* zou aan Zweden het voorstel zijn gedaan de Alandseilanden in bezit te nemen, doch bepaald geweigerd zijn, wijl Zweden voornemens is de onzijdigheid te blijven bewaren.

— Volgens een N. Amerikaansch dagblad werd onlangs, zekere Thomas Garratt, een zeventigjarig grijzaart, tot een geldboete van achtduizend dollars veroordeeld, ofschoon zijne geheele bezitting geen vijfduizend dollars waard was, omdat hij de ontvlugting van twintig slaven op eenmaal had begunstigd. Toen dit vonnis uitgesproken was, voegde de sheriff hem toe: »Wel, Garratt! nu hebben wij u op uwen ouden dag tot een bedelaar gemaakt, en, mij dunkt, dat gij beter gedaan zoudt hebben door op uwe eigene zaken te passen en u met die van anderen niet te bemoeijen." »Ja," was het antwoord, »op mijnen ouden dag hebt gij een bedelaar van mij gemaakt; maar, al ben ik oud, ik heb niet te vergeefs geleefd, want ik heb de namen opgeschreven van veertienhonderd slaven die ik heb helpen ontvlugten, en zoo gij nog heden avond een armen vlugteling kent die een vriend noodig heeft, zend hem dan tot den armen ouden Thomas Garratt."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 3 Sept. Het antwoord van Rusland is gisteren avond aangekomen en aan graaf Buol medegedeeld. Het luidt afwijzend ten aanzien der gevraagde waarborgen en verklaart dat Rusland zijne defensive houding zal handhaven.

— Uit Ledsund zijn tijdingen van 30 Augustus, volgens welke de Russen Hangö volkomen verwoest hebben. De generaal Baraguey heeft eene verkenning gedaan bij Helsingfors; daar de passage bij Abo slecht bevaarbaar is, zal het waarschijnlijk niet worden aangetast.

— Volgens uit Turksche bronnen geputte berigten, hebben de Russen bij Hadië Velikei eene overwinning behaald. De strijdende troepen trokken zich daarna van weêrszijden terug. De Turken lieten 4000 dooden en gekwesten op het slagveld achter.

— Regtstreeksche berigten uit St.-Petersburg schilderen de stemming als uiterst somber onder de bevolking dier hoofdstad. Er is naauwelijks eene aanzienlijke familie aldaar, die niet een of meerdere harer leden, hetzij door het zwaard des vijands of door ziekte, in den veldtogt aan den Donau, heeft verloren. Koloniale en andere waren, die tot dusverre uit Frankrijk en Engeland werden ingevoerd, zijn reeds tot eene verbazende hoogte gestegen, waartoe het vervoer te lande niet weinig bijdraagt. Daarbij komt nog een volkomen stilstand in het handelsverkeer, alsmede drukkende bijdragen voor den oorlog.

BERLIJN, 4 September. In de depêche van den heer van Manteuffel aan den Russische zaakgelastigde te Petersburg gezonden, wordt er op aangedrongen bij het gouvernement van den Czaar, om de grondslagen van het traktaat van 8 Augustus aan te nemen. De depêche vermeent dat de voorgestelde vredes-voorwaarden niet in strijd zijn met hetgeen keizer Nikolaas verklaart heeft, ten aanzien der punten die tot bevrediging zouden kunnen leiden.

— In eene cirkulaire der Pruissische regering aan hare gezanten bij de Bondstaten leest men:

»Verscheiden onzer gezanten bij de Duitsche hoven hebben ons onlangs berigt, dat die hoven bij eene cirkulaire van de Oostenrijksche regering uitgenoodigd zijn, om hunne gezanten ter Bondsvergadering van de noodige volmagten te voorzien, ten einde zoo spoedig mogelijk te kunnen toetreden tot het door Oostenrijk en Pruissen te doene voorstel, betrekkelijk het mobiel maken der helft van het bondskontingent. Daar wij vooraf niets bepaalds omtrent dit voorstel vernomen hadden, en de vraag opzigtelijk de militaire medewerking van den Bond sedert de konferentien, die het sluiten van het traktaat van 20 April voorafgingen, tusschen ons en het Oostenrijksche kabinet niet nader behandeld is, zoo hadden wij alle reden om over de bedoelde mededeeling bevreemd te zijn. Sedert heeft het Oostenrijksche kabinet ons kennis gegeven, dat het de bedoelde toerustingen der Duitsche Bondstaten, zoowel om den algemeenen politieken toestand als uit hoofde der houding van Rusland, volstrekt noodig achtte, en dat het, ten gevolge van de toetreding des Bonds tot het verdrag van 20 April eenen maatregel door tusschenkomst van de Bondsvergadering binnen den kortst mogelijken tijd hoopte uitgevoerd te zien. Z. M. de Koning is overtuigd van het groote gewigt, hetwelk de uitbreiding van meergenoemd verdrag tot het geheele Duitsche bondgenootschap verkrijgen kan.

»Uit dien hoofde beschouwt Z. M. de tot hiertoe genomen militaire maatregelen, betreffende de aanvulling der artillerie en kavallerie, slechts als gevolg van een vrijwillig en zelfstandig besluit, hetwelk geen ander doel heeft, dan de verzekering der magt en waardigheid van Pruissen in de tegenwoordige krisis. Z. M. wenscht echter dat de militaire vraagpunten, in zooverre zij de Bondsvergadering raken, aan een grondig en naauwgezet onderzoek worden onderworpen.

»Uit dien hoofde en overeenkomstig met de gemeenschappelijke verklaring van Oostenrijk en Pruissen van 20 Julij heeft de koninklijke gezant ter Bondsvergadering den last ontvangen om aan de Bondsvergadering de dokumenten voor te leggen, waarvan de kennis volstrekt noodzakelijk is om den stand der zaak te kunnen beoor-

deelen. Gelijken last heeft de Oostenrijksche gezant ontvangen. Wij meenen intusschen aan onze bondgenooten geen beter bewijs van vertrouwen te kunnen geven, dan door hun reeds nu en wel regtstreeks de dokumenten mede te deelen, welke aan de Bondsvergadering zullen worden voorgelegd, en door de verwachting te doen kennen, dat de door den Koning te dezen opzigte erkende beginslen door de Duitsche regeringen naar waarde geschat en aangenomen zullen worden..... Wij wenschen onderrigt te worden van de instruktiën, welke ten gevolge van deze vertrouwelijke mededeeling aan de gezanten der Duitsche hoven te Frankfort zullen worden gegeven."

BELGIE.

BRUSSEL, 3 September. Dingsdag begeven de Koning en de Prinsen zich naar het kamp van Beverloo.

— Men verneemt dat de tijding betreffende het nemen van het ontslag der ministers, minstens genomen, voorbarig is.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 September.

BEVALLEN (31 Aug.): P. G. Meulman, geb. de Clercq, Z. (1 Sept.): J. J. Nieman, geb. Lanson, Z. - B. Lulofs, geb. Posthuma, D.

OVERLEDEN (29 Aug.): P. J Sartorius, wed. L. Gijselman, 65 j. - A. Bouwer, geb. Rijnevelt. — (30 Aug.): J. C. Dabroek, 67 j.

PER TELEGRAAF.

's Hage, 4 *September*.

De tegenwoordige zitting der Staten-Generaal door min. van Binnenl. Zaken, is in naam des Konings gesloten. Onder de gereed liggende wets-ontwerpen, waartoe de tijd tot behandeling ontbrak, behoort dat op het lager en middelbaar onderwijs.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		1 SEPT. 4½ u. gebl.	2 SEPT. 4½ u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		61	60 15/16	à	60⅞	60 15/16
Dito Dito	3 ″	72 11/16	72⅝	″		
Dito Dito	4 ″	91	90⅞	″		
O. I. Leening 1844	4 ″	90⅞		″		
Amortis. Syndik.	3½ ″	90¼		″		
Handel-Maatschappij	4½ ″			″		
Haarlemmermeer	5 ″			″		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ ″		100⅛	″		
″ Holl. Spoorw.-M.	″	77	77	″		
Obligatiën	4½ ″			″		
Maatschappij van Weld.	4 ″			″		
Aand. Ned. Bank	″			″		
België	4½ ″	84½		″		
Dito bij *Rothschild*	2½ ″	49¼	49⅛	″	49¼	
Frankrijk, Obligatiën	3 ″			″		
Spanje, Onbep. Stukken	1 ″	18½	18⅝	″	18¾	18 11/16
Dito	3 ″	37⅞	37¾	″	37⅞	
Dito Binnenl. à 6/m.	3 ″	32 15/16	32⅞	″	32 15/16	32⅞
Coupon-Bewijzen		5⅜	5 7/16	″	5 9/16	5 7/16
Amortisable Schuld		3⅞	3 15/16	″	4	
Portugal, te Londen	3 ″	37 5/16	37⅛	″	37⅝	37⅛
Dito Uitgestelde				″		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5 ″	102	102⅛	″	102¼	102⅛
Dito Dito 1828 en 1829	5 ″	102⅞	102¾	″		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5 ″	84½	84½	″		
Dito	4½ ″	87¼	87¼	″		
Dito bij *Hope*	4 ″	78⅞	79¼	″		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4 ″	77⅞	77¾	″	77⅞	
Dito bij id. 5de Serie	6 ″			″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Inschrijving in Assignat.	6 ″			″		
Certifikaten van dito	6 ″	61⅛		″		
[illegible] Russen				″		
Polen, [illegible]	4 ″		69⅝	″		
Dito Aand. met Lot. fl. 500			142	″		
Oostenrijk, Metalliek	5 ″	71⅛	70½	″	71	
Dito Nieuwe 1847	2½ ″	36	35 15/16	″	35 15/16	
Dito 1851 en 1852	2½ ″	36	35 15/16	″	35 15/16	
Dito Nieuwe	5 ″	80¾	80¼	″	80½	
Dito 1854	5 ″	80⅛	79⅞	″	80¼	79⅞
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5 ″			″		
Dito	4 ″			″		
Aand. met Loting fl. 500	″			″		
Nieuwe dito 1854 fl. 250	″	*f* 245		″		
Pruissen	4½ ″			″		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		3½		″		
Dito Orig.		3 5/16				
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 ″					
Denemarken, Leen. te Lond.	5 ″	100¾		″		
[illegible] bij *Hope*	5 ″	99¾	99¾	″		
Brazilië	5 ″	97⅝	97½	″		
Dito [illegible]	5 ″	96¾	97	″		
Mexiko	3 ″	23¾	23 15/16	″	24	24
Dito [illegible]		23¾	23 15/16	″	24	24
Peru	4½ ″	67½	71	″	72⅛	71⅝
Grenada, à £ 100 [illegible]	2¼ ″	16¾	16¾	″		
Dito Uitgestelde [illegible]		6 5/16	6⅝	″		
Ecuador à £ 100 [illegible]		3		″		
Venezuela, à £ 100 [illegible]			23¾	″		
Dito Uitgestelde [illegible]				″		
Thesaurie	5 ″		106	″		

Met uitzondering van Holl. fondsen, welke flaauwer waren met zeer weinig affaire, was de markt overigens in meest alle de andere soorten zeer gunstig gestemd, Peru'men sluiten op het hooger Londensche merk ruim 4 pCt. beter.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 15/16	Livorno	2/m.	*f* 38¼
»	zigt	» 56¼	Napels	»	» 84½
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.77
»	½/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 30¼
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99½
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35 1/16
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 2 Sept. Fransche 3 pc. 74 55; 4½ pc. 101 00, 3 pc Spanje 32½; id. 1 pc. 18⅛; Met. 5 pc. —; Rom Leening 84.

LONDEN, 2 Sept. Consols 95⅝; 3 pc. Spanje buitenl. 38; 1 pc. dito 18¾; Comité-Bewijzen 5½; Passive 3¾, 5 pc. Rusl. 98; 4½ pc. dito 88; 4 pc. Holl. 94; 2½ pc id 62. 5 pc. Sardinië 87½, Brazilië 100½; 4½ pc Peru 73; Gren. uitg. —; id. werk. —; 3 pc. Mexiko 24⅝. Turkije 6⅛; Ecuador —, Grieken (blaauw) —; Wissel op Amst —.—; 4 pc. Portugal —.

WEENEN, 2 Sept. Met. 5 pc. 84⅞; id. 4½ pc. 74¼; Bank Aktien —; Wissel op Londen 11.18, Amst. —; Parijs 134¾ Goud 21½; Zilver —; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 2 Sept. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 84; 5 pc 96¾; Wissel op Londen 2/m. 6 Th 17, Parijs 78¹/₁; Amst. 140¾. Ween —; Petersburg 102.

HAMBURG 9 Sept Spanje 3 pc. 30⅝; id 1 pc 17¼ Rusl. 5 pc. 93⅞; 3 pc. Mexikanen 16¾; Wissel op Amst. —.—; Londen kort — —.

FRANKFORT, 2 Sept 5 pc. Met. 73, 3 pc. Spanje binnenl. —; id. 1 pc. 18 5/16; Wissel op Londen 3 m. —, Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 1 Sept. Rogge. Hard gedroogde bleef op vorigen prijs, niettegenstaande ligt gedroogde door meerder aanvoer ongeveer *f* 15 pr. Last lager afgegeven werd. De volgende prijzen werden bekend: 145/2 ℔ Arensburg. *f* 310; 146/2, 147/2 ℔ Libau *f* 307 3/m., *f* 310 3/m.; 147/2 ℔ dito *f* 305, 308 6/w.; 143/2 ℔ n. Archangel *f* 250 6/w.; 145/2 ℔ dito *f* 238, 240 6/w.; 144/2 ℔ dito *f* 238 6/w.

Gerst. Was tot vorigen koers wel te plaatsen, en werden daarvan belangrijke partijen opgeruimd, als: 131/2 ℔ Libau *f* 262 6/w.; 126/2, 127/2 ℔ dito *f* 246 3/m., *f* 248 3/m.; 125/2 ℔ dito *f* 242 3/m.; 131/2 ℔ dito *f* 260, 262 6/w.; 129/2 ℔ Koersche *f* 254 6/w.; 126/2 ℔ Libau *f* 245 6/w., 246 3/m.; 128/2 ℔ dito *f* 252 6/w. Gepasseerden Zaturdag werd bovendien in veiling verkocht, een partijtje min of meer beschadigde grove Deensche Gerst, wegende van 104 tot 108 ℔ van *f* 179 tot *f* 184 met *f* 3 veilingskosten.

Moutwijn bleef Zaturdag *f* 21½ genoteerd en aangeboden. Maandag was a *f* 21 moeijelijk te verkoopen. Dingsdag opende de markt op *f* 20 doch werd later wederom *f* 20½ besteed. Woensdag weigerde men beneden de markt van *f* 21 af te geven. Gisteren en heden werd alzoo weinig gekocht.

Jenever *f* 25.50. Amst. Proef *f* 26.75.

LONDEN, 1 Sept. ***Rawe Suiker.*** **De vraag is levendig gebleven, tot iets lagere prijzen. Zeffende zijn deze week verkocht 7 ladingen Havana, te zamen ruim 10,000 kisten N° 10 a 20 s. 3 d., N° 12 a 21 s. 10½ d., N° 13 a 22 s. 10½ d., N° 14 a 22 s. 9 d. en 23 s.;** Hollandsche Crushed prijshoudend.

Koffij. Native Ceylon prijshoudend op 44 s. 6 d. a 45 s. voor goed ordinair.

Rijst. Met meerder handel; verkocht zijn 4000 zakken Bengaalsch a 11 s. 6 d. a 12 s. 3 d. voor goed tot mooi en 3000 zakken Madras a 10 s. en zeilende 2 ladingen. Necransie a 10 s. 6 d. en 10 s. 9 d. — *Peper* minder vast. — *Notenmuscaat* prijshoudend.

Talk met beperkte vraag en 1 s. lager; Petersburger 66 s. loco.

Graanmarkt. Tarwe met geringe aanvoeren zonder handel. Garst en Haver 1 s. lager.

Veemarkt. In alle soorten van vee met tamelijke handel tot onveranderde prijzen.

Boter met beperkte vraag en lager; fijne Vriesche 98 a 100 s. Kamper 92 a 96 s. — Kaas gaat traag van de hand met grooten voorraad.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 3 Sept. S. Thompson, Audacious, Yarmouth.

UITGEZEILD:

TEXEL, 2 Sept. G. Grilk, Anna Catharina, Gibraltar. - R. A. Alberts, Gesina Jantina, Lissabon.

Advertentiën.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.